श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
(केंद्रीय विश्वविद्यालय)
बी-04, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र कटवारिया सराय, नई दिल्ली-110016

सत्यापन प्रमाणपत्र

(सांख्ययोगः)

१. प्रमाणित किया जाता है कि शास्त्री में संचालित कक्षा के अनुसार सी.ओ., पी.ओ., पी.एस.ओ. एवं एल.ओ. का कार्य पूर्ण है।

२. प्रमाणित किया जाता है कि आचार्य में संचालित कक्षा के अनुसार सी.ओ., पी.ओ., पी.एस.ओ. एवं एल.ओ. का कार्य पूर्ण है।

३. प्रमाणित किया जाता है कि विशिष्टाचार्य में संचालित कक्षा के अनुसार सी.ओ., पी.ओ., पी.एस.ओ. एवं एल.ओ. का कार्य पूर्ण है।

विभागाध्यक्ष हस्ताक्षर

नामः प्रो. मार्कण्डेय नाथ तिवारी
सांख्ययोगविभागाध्यक्ष
श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
(केन्द्रीय विश्वविद्यालय)
बी-4, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली -110016

दिनांकः 30/08/24

सत्यापित
VERIFIED

कुलसचिव / Registrar
श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बी-4, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110016
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

30/08/24

कार्यक्रमस्य विशिष्टपरिणामा: (PSO)

आचार्य: (M.A) साङ्ख्ययोगविषयककार्यक्रमानन्तरं छात्राः-

1. साङ्ख्ययोगशास्त्रस्य मूलग्रन्थानां, प्रकरणग्रन्थानां तथा भाष्यग्रन्थानां परिज्ञानं प्राप्स्यति ।

2. साङ्ख्ययोगशास्त्रस्य प्रसिद्धाचार्याणां व्यक्तित्वकृतित्वविषये परिचयं प्राप्स्यति ।

3. साङ्ख्ययोगशास्त्रे प्रतिपादितानां प्रमेयानां परिज्ञानं प्राप्स्यति ।

4. साङ्ख्ययोगग्रन्थस्य कारिकाकानाम् एवं प्रसिद्धसूत्राणां स्मरणं कर्तु प्रभवति ।

5. साङ्ख्ययोगशास्त्रे विद्यमानानां पारिभाषिकपदानाम् अर्थज्ञानं प्राप्स्यति ।

6. साङ्ख्ययोगशास्त्रस्य विभिन्नसिद्धान्तानां समीक्षणं कर्तुं शक्नोति ।

7. साङ्ख्ययोगशास्त्रे निहितमूल्याणां नवीनपरिस्थितौ प्रयोगं कर्तुं प्रभवति ।

8. साङ्ख्ययोगशास्त्रस्य अधीतविषयाणाम् आधारेण तार्किकविवेचनां कर्तु प्रभवति ।

9. साङ्ख्ययोगशास्त्रेण सह अन्यदार्शनिकशास्त्राणां तुलनां कर्तु प्रभवति ।

10. साङ्ख्ययोगसिद्धान्ताम् अन्यसिद्धान्तानाम् अपेक्षया वैशिष्ट्यस्य एवं महत्त्वस्य च परिज्ञानं प्राप्स्यति ।

11. साङ्ख्ययोगस्य आचार्याणाम् एवं पाठ्येतरग्रन्थानां स्वाध्यायं कर्तु प्रभवति ।

Programme Outcomes (P.O) कार्यक्रमपरिणामा (आचार्य) M.A

विभाग: साङ्ख्ययोग:

P.O 1. आलोचनात्मकचिन्तनम्→ विविधलौकिकविषयेषु शास्त्रविषयेषु च गहनरूपेण चिन्तने समर्थाः सन्तो वास्तविकजीवनस्य स्थितिभ्य: सम्बन्धास्थापने स:क्षमा भविष्यन्ति | ज्ञानस्य संश्लेषणे, एकीकरणे , तर्क कौशलाभ्यासे, विकासे, विषयवस्तूनां गहनाध्ययने च दत्तावधाना भविष्यन्ति ।

P.0 2. समीक्षात्मकगहनाध्ययनम्→ निर्धारितग्रन्थस्था विविध-विषयाणां समीक्षात्मकाध्ययने प्रवृत्ताः भविष्यन्ति । साङ्ख्ययोगविषयाणां समीक्षणे गहना- ध्ययने च प्रवृत्ता भविष्यन्ति । विविधव्याख्यात्मककौशलानां प्रयोगं कर्तुं समर्थाः भविष्यन्ति |

P.O 3. ज्ञानस्य संकलनम्→ एकाधिकविषयेषु विस्तृतं ज्ञानं प्राप्स्यन्ति । अनुशासनात्मक- सीमानामेकीकरण क्षमता प्रदर्शयितुं शक्ष्यन्ति । प्राप्तज्ञानस्य वर्तमान परिस्थित्यानुसारं प्रयोगं विधास्यन्ति । बहुविषयाणामधिगम- क्षमता विकाससिष्यन्ति । अन्यविषयककार्येभ्य: परिचिता भविष्यन्ति |

P.O 4. सम्प्रेषणकौशलम् → प्राप्तज्ञानस्य समुचितसमायोजने सक्षमा: भविष्यन्ति । छात्राणां विश्लेषणात्मक कौशलस्य विकासस्य अभिवृद्धि: भविष्यति | विषयसामग्रीभ्य: सन्दर्भेभ्यश्च सामग्री समायोजने सक्षमा: भविष्यन्ति । लिखितरूपेण मौखिकरूपेण च संवादे निपुणा: भविष्यन्ति । सर्वावस्थासु विश्लेषणात्मककौशलभिवृद्धौ समर्था: भविष्यन्ति ।

P.O 5. अनुसन्धानस्याभिक्षमता → उपर्युक्त साङ्ख्ययोगविषये शास्त्री अध्ययनान्तरं ग्रन्थाध्ययने शोधान्वेषणाय च छात्रा: सिद्धा: भविष्यन्ति| उपर्युक्ताध्ययने अनुसन्धानस्रोतसां अभिज्ञानं मूल्याङ्गनञ्च कर्तुं शक्ष्यन्ति । प्रलेखितादमिक लेखने स्रोतसां सन्यस्तीकरणे दत्तावधाना भविष्यन्ति। प्रातस्रोतस्सु मूलतर्क सज्जीकरणे, अनुसन्धानविधेः विशेषाध्ययने, शोधाय, (गवेषणायान्वेषणाय) समुपयुक्त कौशलप्राप्तौ च सिद्धा: भविष्यन्ति ।

P.O 6. वैश्विकनागरिकरूपेण भूमिकानिर्वहणम् → वैश्विकपरिवर्तने तत्प्रभावयितुं समाजे स्वीयभूमिकानिर्वहणम् करिष्यन्ति। परेषां भावनायाः विचारणाञ्च सम्मानं करिष्यन्ति प्रकृतिप्रक्रियायाः परिज्ञानेन समाजपर्यावरणायो:मध्ये सामञ्जस्यं स्थापयितुं दृढा कृतसंकल्पाश्च भविष्यन्ति ।

P.O 7. साङ्ख्ययोग शास्त्रस्य प्रकरणन्यानां समीक्षनम्→ निर्धारितग्रन्थानामध्ययनेन सह समीक्षणम्, तथ्यान्वेषणे च सफलाः भविष्यति| प्रौढग्रन्थानामध्ययने रुच्युत्पादनं भविष्यति। विविधमतानां समीक्षणे समर्था: भविष्यन्ति|

P.O 8. साङ्ख्ययोगस्य सैद्धान्तिकप्रायोगिकञ्च ज्ञानम्→ निर्धारितग्रन्थानामध्ययनेन सह प्रायोगिकं ज्ञानमपि भविष्यति। लोककल्याणाय काले-काले अनुष्ठानादिकमपि कर्तुं समर्थाः भविष्यन्ति । सैद्धान्तिकतत्वानां परिचयात्मकं ज्ञानं भविष्यति ।

Sr.No	Code	Name of Course	Course Outcomes (in Sanskrit)
1	CC-1	पातञ्जलयोगसूत्रम्-(योगवार्तिकटीकासहितम्) समाधिपादः	अध्ययनोपरान्तं छात्र:/छात्रा - *ग्रन्थकर्तुः आचार्य: विज्ञानभिक्षो: व्यक्तितत्वस्य एवं कृतित्वस्य च परिचयं प्राप्स्यति | *योगस्वरूपं, समाधिसिद्धि:, वृत्तय:निरूपणम्, निरोधस्वरूपं, वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति । *मूलभूतप्रमाणानाम् तस्य भेदस्य च प्रत्यास्मरणं, वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति । *अधीतविषयाणां वर्णनम् एवं व्याख्यां करिष्यति । *लेखन-वक्तृत्व- प्रस्तुतीकरणकलासु अभिवृद्धिम् प्राप्नोति|
2	CC-2	पातञ्जलयोगसूत्रम्-(योगवार्तिकटीकासहितम्) साधनपादः	अध्ययनोपरान्तं छात्र:/छात्रा - *ग्रन्थकर्तुः आचार्य: विज्ञानभिक्षो: व्यक्तितत्वस्य एवं कृतित्वस्य च परिचयं प्राप्स्यति | *यमस्वरूपं,नियमस्वरूपं, अहिन्सासिद्धि:, आसननिरूपणम्, क्लेशस्वरूपं, वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति । *योगस्य अष्टाङ्गानाम् भेदस्य च प्रत्यास्मरणं, वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति । *अधीतविषयाणां वर्णनम् एवं व्याख्यां करिष्यति । *लेखन-वक्तृत्व- प्रस्तुतीकरणकलासु अभिवृद्धिम् प्राप्नोति |

3	CC-3	सांख्यकारिका-(युक्तिदीपिकाटीकासहिता) (01-35 कारिकापर्यन्तम्)	अध्ययनोपरान्तं छात्रः/छात्रा- * युक्तिदीपिकाविशेषताया विषये परिचयं प्राप्स्यति । *प्रत्यक्षानुमानशब्दप्रमाणानां लक्षणं, अनुपलब्धिभेदानादच्च प्रत्यास्मरणं वर्गीकरणच करिष्यति । *व्यक्ताव्यक्त स्वरूपस्य भेदस्य च परिचयं प्राप्स्यति | * सत्कार्यवादस्य वर्णनम् एवं व्याख्यां कर्तुं प्रभवति । *सृष्टिक्रमस्य वर्णनम् एवं व्याख्यां करिष्यति । *लेखन-वक्तृत्व- प्रस्तुतीकरणकलासु अभिवृद्धिम् प्राप्नोति ।
4	CC-4	सांख्यसारः (विज्ञानभिक्षुप्रणीतम्)	अध्ययनोपरान्तं छात्रः/छात्रा- * ग्रन्थकर्तुः आचार्यः विज्ञानभिक्षोः व्यक्तित्वस्य एवं कृतित्वस्य च परिचयं प्राप्स्यति । *प्रत्यक्षानुमानशब्दप्रमाणानां लक्षणं, अनुपलब्धिभेदानादच्च प्रत्यास्मरणं वर्गीकरणच करिष्यति । *व्यक्ताव्यक्त स्वरूपस्य भेदस्य च परिचयं प्राप्स्यति | * सत्कार्यवादस्य वर्णनम् एवं व्याख्यां कर्तुं प्रभवति । *सृष्टिक्रमस्य वर्णनम् एवं व्याख्यां करिष्यति । *लेखन-वक्तृत्व- प्रस्तुतीकरणकलासु अभिवृद्धिम् प्राप्नोति ।

5	CC-5	हठयोग प्रदीपिका (स्वात्मारामयोगीन्द्रमुनिविरचिता)	अध्ययनोपरान्तं छात्रः/छात्रा- *स्वात्मारामयोगीन्द्रमुनि व्यक्तित्वस्य एवं कृतित्वस्य च परिचयं प्राप्स्यति । * हठयोग प्रदीपिकायां प्रतिपादितहठयोग विषये परिचयं प्राप्स्यति । * हठयोगे प्रतिपादित षट्कर्मः, आसन, मुद्रा, प्रत्याहारः, प्राणायामः इत्यादयः वर्णनम् एवं व्याख्यां करिष्यति । *सृष्टिक्रमस्य वर्णनम् एवं व्याख्यां करिष्यति । *लेखन-वक्तृत्व- प्रस्तुतीकरणकलासु अभिवृद्धिम् प्राप्नोति ।
6	CC-6	पातञ्जलयोगसूत्रम्- (योगवार्तिकटीकासहितम्) विभूतिपादः	अध्ययनोपरान्तं छात्रः/छात्रा - *ग्रन्थकर्तुः आचार्यः विज्ञानभिक्षोः व्यक्तित्वस्य एवं कृतित्वस्य च परिचयं प्राप्स्यति । *संयमस्वरूपं, भूतजयः, चित्तस्यपरशरीरावेशः, कैवल्यस्वरूपं, वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति । *बहिरङ्गनिर्बीजस्य भेदस्य च प्रत्यास्मरणं, वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति । *अधीतविषयाणां वर्णनम् एवं व्याख्यां करिष्यति । *लेखन-वक्तृत्व- प्रस्तुतीकरणकलासु अभिवृद्धिम् प्राप्नोति ।

7	CC-7	पातञ्जलयोगसूत्रम्- (योगवार्तिकटीकासहितम्) कैवल्यपाद:	अध्ययनोपरान्तं छात्र:/छात्रा - *ग्रन्थकर्तुः आचार्य: विज्ञानभिक्षो: भाषा एवं अर्थनिरूपणम् च परिचयं प्राप्स्यति । *सिद्धयस्वरूपं, समाधिसिद्धि:, क्लेशकर्मनिवृत्ति: निरूपणम्, धर्ममेघसमाधिस्वरूपं, वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति । *कर्म भेदस्य च प्रत्यास्मरणं, वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति । *अधीतविषयाणां वर्णनम् एवं व्याख्यां करिष्यति । *लेखन-वक्तृत्व- प्रस्तुतीकरणकलासु अभिवृद्धिम् प्राप्नोति ।
8	CC-8	सांख्यकारिका-(युक्तिदीपिकाटीकासहिता) (36-72 कारिकापर्यन्तम्)	अध्ययनोपरान्तं छात्र:/छात्रा- * युक्तिदीपिकाया: अर्थगौरवं विषये परिचयं प्राप्स्यति । *भूतानि लक्षणं, विपर्ययभेदानादच्च प्रत्यास्मरणं वर्गीकरणच करिष्यति । *सर्गस्वरूपस्य भेदस्य च परिचयं प्राप्स्यति । * इन्द्रियवधस्य वर्णनम् एवं व्याख्यां कर्तुं प्रभवति । *बुद्धिवधस्य वर्णनम् एवं व्याख्यां करिष्यति । *लेखन-वक्तृत्व- प्रस्तुतीकरणकलासु अभिवृद्धिम् प्राप्नोति ।

9	CC-9	योगसारसंग्रह:	अध्ययनोपरान्तं छात्र:/छात्रा - ⁎ सर्गस्वरूपस्य भेदस्य च परिचयं प्राप्स्यति | ⁎संयमस्वरूपं, भूतजय:, चित्तस्यपरशरीरावेश:, कैवल्यस्वरूपं, वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति । ⁎बहिरङ्गनिर्बीजस्य भेदस्य च प्रत्यास्मरणं, वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति । ⁎अधीतविषयाणां वर्णनम् एवं व्याख्यां करिष्यति । ⁎लेखन-वक्तृत्व- प्रस्तुतीकरणकलासु अभिवृद्धिम् प्राप्नोति |
10	CC-10	विज्ञानामृतभाष्यम्	अध्ययनोपरान्तं छात्र:/छात्रा - ⁎ब्रह्मसूत्रग्रन्थस्य विषये सम्यक ज्ञानं प्राप्स्यति । ⁎सूत्राणां प्रत्यास्मरणं कर्तुं प्रभवति । ⁎अस्पष्टजीवादिलङ्गकवेदान्तवाक्यानां. स्पष्टजीवादिलिङ्गकवेदान्तवाक्यानां तथा स्पष्टतरजीवादिलिङ्गकवेदान्तवाक्यानाम् अधिकरणविचारितानाम् समीक्षणम् एवं विश्लेषणञ्च कर्तुं प्रभवति । ⁎लेखन-वक्तृत्व- प्रस्तुतीकरणकलात् अभिवृद्धिम् प्राप्नोति ।

11	CC-11	पातञ्जलयोगसूत्रम्- (तत्ववैशारदीटीकासहितम्) समाधिपादः	अध्ययनोपरान्तं छात्र:/छात्रा - *ग्रन्थकर्तुः आचार्य: वाचस्पति मिश्रस्य व्यक्तित्वस्य एवं कृतित्वस्य च परिचयं प्राप्स्यति । *योगस्वरूपं, समाधिसिद्धि:, वृत्तय:निरूपणम्, निरोधस्वरूपं, वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति । *मूलभूतप्रमाणानाम् तस्य भेदस्य च प्रत्यास्मरणं, वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति । *अधीतविषयाणां वर्णनम् एवं व्याख्यां करिष्यति । *लेखन-वक्तृत्व- प्रस्तुतीकरणकलासु अभिवृद्धिम् प्राप्नोति ।
12	CC-12	पातञ्जलयोगसूत्रम्- (तत्ववैशारदीटीकासहितम्) साधनपादः	अध्ययनोपरान्तं छात्र:/छात्रा - *ग्रन्थकर्तुः आचार्य: वाचस्पति मिश्रस्य व्यक्तित्वस्य एवं कृतित्वस्य च परिचयं प्राप्स्यति । *यमस्वरूपं,नियमस्वरूपं, अहिन्सासिद्धि:, आसननिरूपणम्, क्लेशस्वरूपं, वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति । *योगस्य अष्टाङ्गानाम् भेदस्य च प्रत्यास्मरणं, वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति । *अधीतविषयाणां वर्णनम् एवं व्याख्यां करिष्यति । *लेखन-वक्तृत्व- प्रस्तुतीकरणकलासु अभिवृद्धिम् प्राप्नोति ।

13	CC-13	सांख्यप्रवचनभाष्यम् (०१-०५ अध्यायाः)	अध्ययनोपरान्तं छात्र:/छात्रा- * सांख्यप्रवचनभाष्यस्य प्राचीनता अर्थगौरवं च विषये परिचयं प्राप्स्यति । *प्रत्यक्षानुमानशब्दप्रमाणानां लक्षणं, अनुपलब्धिभेदानादच्च प्रत्यास्मरणं वर्गीकरणच करिष्यति । *व्यक्ताव्यक्त स्वरूपस्य भेदस्य च परिचयं प्राप्स्यति । * सत्कार्यवादस्य वर्णनम् एवं व्याख्यां कर्तुं प्रभवति । *सृष्टिक्रमस्य वर्णनम् एवं व्याख्यां करिष्यति । *लेखन-वक्तृत्व- प्रस्तुतीकरणकलासु अभिवृद्धिम् प्राप्नोति ।
14	CC-14	सांख्ययोगस्येतिहासः	अध्ययनोपरान्तं छात्र:/छात्रा- * व्यापकस्तरे साङ्ख्ययोगसिद्धान्तानां परिज्ञानं करिष्यन्ति । *प्रत्यक्षानुमानशब्दप्रमाणानां लक्षणं, अनुपलब्धिभेदानादच्च प्रत्यास्मरणं वर्गीकरणच करिष्यति । *साङ्ख्ययोगविषये परामर्श प्रदातुं समर्थाः भविष्यन्ति। * सत्कार्यवादस्य वर्णनम् एवं व्याख्यां कर्तुं प्रभवति । *सृष्टिक्रमस्य वर्णनम् एवं व्याख्यां करिष्यति । *लेखन-वक्तृत्व- प्रस्तुतीकरणकलासु अभिवृद्धिम् प्राप्नोति ।

15	CC-15	सिद्धसिद्धान्तपद्धतिः- (श्रीगोरक्षनाथविरचिता)	अध्ययनोपरान्तं छात्रः/छात्रा - *ग्रन्थकर्तुः आचार्यः श्रीगोरक्षनाथः व्यक्तित्वस्य एवं कृतित्वस्य च परिचयं प्राप्स्यति । * पिण्डोत्पत्तिः, पिण्डविचारः, पिण्डसंवित्तिः, वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति । *पिण्डाधारः, पिण्डपदसमरसकरणम्, अवधूतयोगिलक्षणम् प्रत्यास्मरणं, वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति । *अधीतविषयाणां वर्णनम् एवं व्याख्यां करिष्यति । *लेखन-वक्तृत्व- प्रस्तुतीकरणकलासु अभिवृद्धिम् प्राप्नोति ।
16	CC-16	पातञ्जलयोगसूत्रम्- (तत्त्ववैशारदीटीकासहितम्) विभूतिपादः	अध्ययनोपरान्तं छात्रः/छात्रा - *ग्रन्थकर्तुः आचार्यः वाचस्पति मिश्रस्य व्यक्तित्वस्य एवं कृतित्वस्य च परिचयं प्राप्स्यति । *संयमस्वरूपं, भूतजयः, चित्तस्यपरशरीरावेशः, कैवल्यस्वरूपं, वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति । *बहिरङ्गनिर्बीजस्य भेदस्य प्रत्यास्मरणं, वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति । *अधीतविषयाणां वर्णनम् एवं व्याख्यां करिष्यति । *लेखन-वक्तृत्व- प्रस्तुतीकरणकलासु अभिवृद्धिम् अनुभविष्यति ।

17	CC-17	पातञ्जलयोगसूत्रम्- (तत्त्ववैशारदीटीकासहितम्) कैवल्यपाद:	अध्ययनोपरान्तं छात्र:/छात्रा - *ग्रन्थकर्तुः आचार्य: वाचस्पति मिश्रस्य भाषा एवं अर्थगौरवम् च परिचयं प्राप्स्यति | *सिद्धयस्वरूपं, समाधिसिद्धि:, क्लेशकर्मनिवृत्ति: निरूपणम्, धर्ममेघसमाधिस्वरूपं, वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति । *कर्म भेदस्य प्रत्यास्मरणं, वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति । *अधीतविषयाणां वर्णनम् एवं व्याख्यां करिष्यति । *लेखन-वक्तृत्व- प्रस्तुतीकरणकलासु अभिवृद्धिम् अनुभविष्यति |
18	CC-18	श्रीमद्भगवद्गीता (मधुसूदनीटीका २-५ अध्यायाः)	अध्ययनोपरान्तं छात्र:/छात्रा- *श्रीमद्भगवद्गीताया: महत्वं वैशिष्ट्यं च परिचयं प्राप्स्यति | *साङ्ख्ययोगस्वरुपं, कर्मयोगस्वरुपं वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति । *ज्ञानकर्मसन्यासयोगस्य प्रत्यास्मरणं, वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति । *अधीतविषयाणां वर्णनम् एवं व्याख्यां करिष्यति । *लेखन-वक्तृत्व- प्रस्तुतीकरणकलासु अभिवृद्धिम् अनुभविष्यति | *अधीतशल्लोकानां प्रत्यास्मरणं कर्तुं प्रभवति ।

19	CC-19	स्वशास्त्रीयनिबन्धाः	अध्ययनोपरान्तं छात्र:/छात्रा- * व्यापकस्तरे साङ्ख्ययोगसिद्धान्तानां परिज्ञानं करिष्यन्ति । *साइख्ययोगविषयाणां तार्किकदृष्ट्या वैज्ञानिकदृष्ट्या च समालोचनात्मक चिन्तनं कर्तुं सक्षमा: भविष्यन्ति । समस्यानां समाधाने, विश्लेषणे च समर्था भविष्यन्तिः । *साङ्ख्ययोगविषये परामर्श प्रदातुं समर्थाः भविष्यन्ति। * सत्कार्यवादस्य वर्णनम् एवं व्याख्यां कर्तुं प्रभवति । *अधीतविषयाणां वर्णनम् एवं व्याख्यां करिष्यति ।
20	CC-20	योगशिखोपनिषद् शाण्डिल्योपनिषद्श्च	अध्ययनोपरान्तं छात्र:/छात्रा- *मन्त्रयोग:, लययोग: प्रत्यास्मरणं, वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति । *हठयोग:, राजयोग: च स्वरूपं वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति । *लेखन-वक्तृत्व- प्रस्तुतीकरणकलासु अभिवृद्धिम् अनुभविष्यति | *यम:, नियम:,आसन, प्राणायाम: वर्णनम् एवं व्याख्यां करिष्यति । *अधीतशल्लोकानां प्रत्यास्मरणं कर्तुं प्रभवति ।

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रियसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रियविश्वविद्यालयः)

सङ्कायःदर्शनम् **विभागः साङ्ख्ययोग:**

कक्षा आचार्य: **सत्रम् प्रथम:** **पत्रम् प्रथम:**

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगम-परिणामः (Learning Outcome)	क्रेडिट	घण्टाः	अङ्काः
01	योगशास्त्रारम्भः, योगलक्षणं फलञ्च	ग्रन्थकर्तुः आचार्यविज्ञानभिक्षो: व्यक्तित्वस्य एवं कृतित्वस्य च परिचयं प्राप्स्यति | योगस्वरूपं वर्गीकरणमेवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति ।	04	15	20
02	चितवृत्तयः, योगोपायः, अभ्यासवैराग्यम्	समाधिसिद्धि:निरूपणम् वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति । मूलभूतप्रमाणानाम् तस्य भेदस्य च प्रत्यास्मरणं, वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति ।	04	15	20
03	सम्प्रज्ञातासम्प्रज्ञातसमाधिः, समाधिसिद्धिः, ईश्वरप्रणिधानम्	निरोधस्वरूपं वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति । वृत्तय:निरूपणम् वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति ।	04	15	20
04	ईश्वरनिरूपणम्,योगान्तरायाः, चित्तपरिकर्म,चतुर्विधसमापत्तिवर्णनम्	अधीतविषयाणां वर्णनम् एवं व्याख्यां करिष्यति । लेखन-वक्तृत्व- प्रस्तुतीकरणकलासु अभिवृद्धिम् अनुभविष्यति |	04	15	20

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रियसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रियविश्वविद्यालयः)

सङ्कायः दर्शनम् विभागः साङ्ख्ययोग:

कक्षा आचार्य: सत्रम् प्रथम: पत्रम् द्वितीय:

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगम-परिणामः (Learning Outcome)	क्रेडिट	घण्टाः	अङ्काः
01	क्रियायोगः, क्लेशवर्णनम्, क्लेशनिवारणम्,कर्माशयभेदाः,	क्लेशानां वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति । क्रियायोग: वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति ।	4	15	20
02	कर्मफलसिद्वान्तः, दुःखवादविवेचनम्, हेयनिरूपणम्,हेयहेतुनिरूपणम्, दृश्यस्वरूपनिरूपणम्	अहिन्सासिद्धिः, आसननिरूपणम् वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति । क्लेशमूल: किम् इति वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति ।	4	15	20
03	द्रष्टास्वरूपनिरूपणम्, दृश्यस्य नित्यता,प्रकृतिपुरुषसंयोगः,हानस्वरूपः, हानोमायः	यमस्वरूपं वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति । हानोपाय: विषये सम्यक् ज्ञास्यति |	4	15	20
04	अष्टाङ्गयोग: ,यमनियमानां स्वरुपं तत्फलं च	लेखन-वक्तृत्व- प्रस्तुतीकरणकलासु अभिवृद्धिम् अनुभविष्यति | अष्टाङ्गयोग: ,यमनियमानां स्वरुपं ज्ञास्यति |	4	15	20

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रियसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रियविश्वविद्यालयः)

सङ्कायः दर्शनम् विभागः साङ्ख्ययोग:

कक्षा आचार्य: सत्रम् प्रथम: पत्रम् तृतीय:

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगम-परिणामः (Learning Outcome)	क्रेडिट	घण्टाः	अङ्काः
01	त्रिविधं दुःखं तन्निरसने लौकिकोपायः वैदिकोपायश्च अपूर्णत्वम्	युक्तिदीपिकाविशेषताया विषये परिचयं प्राप्स्यति।	4	15	20
02	व्यक्ताव्यक्तज्ञविज्ञानस्यश्रेष्ठत्वम्, तत्प्रतिपादनञ्च प्रमाणमीमांसा, सर्वेषां प्रमाणानामन्तर्भावः	प्रत्यक्षानुमानशब्दप्रमाणानां लक्षणं, अनुपलब्धिभेदानादञ्च प्रत्यास्मरणं वर्गीकरणच करिष्यति।	4	15	20
03	सत्कार्यवादः, प्रकृतिः, व्यक्ताव्यक्तस्यसारूप्यं वैरूप्यञ्च गुणत्रयनिरूपणम्, पुरूषसिद्धिः	व्यक्ताव्यक्त स्वरूपस्य भेदस्य च परिचयं प्राप्स्यति। सत्कार्यवादस्य वर्णनम् एवं व्याख्यां कर्तुं प्रभवति।	4	15	20
04	पुरुषबहुत्वम्, पुरूषधर्मः सर्गनिरूपणम्, बुद्धेः लक्षणम्	लेखन-वक्तृत्व - प्रस्तुतीकरणकलासु अभिवृद्धिम् अनुभविष्यति। सृष्टिक्रमस्य वर्णनम् एवं व्याख्यां करिष्यति।	4	15	20

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रियसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रियविश्वविद्यालयः)

सङ्कायःदर्शनम् विभागः साङ्ख्ययोग:

कक्षा आचार्य: सत्रम् प्रथम: पत्रम् चतुर्थ:

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगम-परिणामः (Learning Outcome)	क्रेडिट	घण्टाः	अङ्काः
01	परमपुरुषार्थः, विवेकज्ञानस्वरूपम्, प्रकृतिस्वरूपम्	ग्रन्थकर्तुः आचार्य: विज्ञानभिक्षो: व्यक्तित्वस्य एवं कृतित्वस्य च परिचयं प्राप्स्यति । व्यक्ताव्यक्त स्वरूपस्य भेदस्य च परिचयं प्राप्स्यति ।	4	15	20
02	पुरुषस्वरूपम्,आत्मानात्मनोश्चिदचितत्त्व वैधर्म्यनिरूपणम्, आत्मानात्मनो सत्वत्वासत्यत्वात्मकवैधर्म्यनिरूपणम्	सत्कार्यवादस्य वर्णनम् एवं व्याख्यां कर्तुं प्रभवति ।	4	15	20
03	प्रियत्वाप्रियत्ववैधर्म्यप्रतिपादनम् आत्मतत्त्वस्यप्रकृत्यादिचतुर्विंशतितत्त्वेभ्यः सर्वांशंतो वैधर्म्यप्रतिपादनम्	प्रत्यक्षानुमानशब्दप्रमाणानां लक्षणं, अनुपलब्धिभेदानादञ्च प्रत्यास्मरणं वर्गीकरणच करिष्यति ।	4	15	20
04	इन्द्रियवध-बुद्धिवध,पञ्चविपर्यय,अष्टसिद्धि:,नवतुष्टय:	सृष्टिक्रमस्य वर्णनम् एवं व्याख्यां करिष्यति । लेखन-वक्तृत्व- प्रस्तुतीकरणकलासु अभिवृद्धिम् अनुभविष्यति ।	4	15	20

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रियसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रियविश्वविद्यालयः)

सङ्कायःदर्शनम् विभागः साङ्ख्ययोग:

कक्षा आचार्य: सत्रम् प्रथम: पत्रम् पञ्चमः

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगम-परिणामः (Learning Outcome)	क्रेडिट	घण्टाः	अङ्काः
01	हठयोगस्य महत्वम् परम्परा	स्वात्मारामयोगीन्द्रमुनि व्यक्तित्वस्य एवं कृतित्वस्य च परिचयं प्राप्स्यति। हठयोग प्रदीपिकायां प्रतिपादितहठयोग विषये परिचयं प्राप्स्यति।	4	15	20
02	प्रथमोपदेशः	हठयोगे प्रतिपादित षट्कर्म:, आसन, मुद्रा इत्यादयः वर्णनम् एवं व्याख्यां करिष्यति।	4	15	20
03	द्वितीयोपदेश:	हठयोगे प्रतिपादित प्रत्याहार:, प्राणायामः इत्यादयः वर्णनम् एवं व्याख्यां करिष्यति।	4	15	20
04	तृतीयोपदेशः	सृष्टिक्रमस्य वर्णनम् एवं व्याख्यां करिष्यति। लेखन-वक्तृत्व- प्रस्तुतीकरणकलासु अभिवृद्धिम् अनुभविष्यति।	4	15	20

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रियसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रियविश्वविद्यालयः)

सङ्कायः दर्शनम् विभागःसाङ्ख्ययोग:

कक्षा आचार्य: सत्रम् द्वितीय: पत्रम् षष्ठ:

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगम-परिणामः (Learning Outcome)	क्रेडिट	घण्टाः	अङ्काः
01	धारणाध्यानसमाधिवर्णनम्, संयमस्य अन्तरङ्गत्वम्, त्रिविधचित्तपरिणाm	ग्रन्थकर्तुः आचार्य: विज्ञानभिक्षो: व्यक्तित्वस्य एवं कृतित्वस्य च परिचयं प्राप्स्यति		4	15	20
02	धर्मलक्षणावस्थापरिणामः, धर्मिस्वरूपम्, परिणामक्रमः	संयमस्वरूपं, भूतजय:, चित्तस्यपरशरीरावेश:, कैवल्यस्वरूपं, वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति ।	4	15	20
03	संयमस्य सिद्धयः, महाविदेहावृत्तिः, भूतजयः सिद्धयश्च,	बहिरङ्गनिर्बीजस्य भेदस्य च प्रत्यास्मरणं, वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति ।	4	15	20
04	सत्त्वपुरूषान्यताख्यातिः सिद्धयश्च	अधीतविषयाणां वर्णनम् एवं व्याख्यां करिष्यति ।	4	15	20

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रियसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रियविश्वविद्यालयः)

सङ्कायः दर्शनम्   विभागः साङ्ख्ययोगः

कक्षा आचार्यः   सत्रम् द्वितीयः   पत्रम् सप्तः

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगम-परिणामः (Learning Outcome)	क्रेडिट	घण्टाः	अङ्काः
01	पञ्चविधसिद्धयः, जात्यन्तरपरिणामः, निर्माणचित्तम्	ग्रन्थकर्तुः आचार्यः विज्ञानभिक्षोः भाषा एवं अर्थनिरूपणम् च परिचयं प्राप्स्यति । सिद्धयस्वरूपं ज्ञास्यति ।	4	15	20
02	चतुर्विधकर्माणि, वासना, बाह्यपदार्थानां सत्ता	अधीतविषयाणां वर्णनम् एवं व्याख्यां करिष्यति । समाधिसिद्धिः, क्लेशकर्मनिवृत्तिः निरूपणम् कर्तुं प्रभवति ।	4	15	20
03	पुरुषचित्तद्रष्टृत्वम्, जीवन्मुक्तस्य मनोवृत्तिः	कर्म भेदस्य च प्रत्यास्मरणं, वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति । पुरुषचित्तद्रष्टृत्वम् ज्ञास्यति ।	4	15	20
04	धर्ममेघसमाधिः, परिणामक्रमसमाप्तिः	लेखन-वक्तृत्व- प्रस्तुतीकरणकलासु अभिवृद्धिम् अनुभविष्यति । धर्ममेघसमाधिस्वरूपं, वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति ।	4	15	20

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रियसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रियविश्वविद्यालयः)

सङ्कायः दर्शनम् **विभागःसाङ्ख्ययोग:**

कक्षा आचार्य: **सत्रम् द्वितीय:** **पत्रम् अष्ट:**

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगम-परिणामः (Learning Outcome)	क्रेडिट	घण्टाः	अङ्काः
01	इन्द्रियाणि, करणानि, तन्मात्राणि	युक्तिदीपिकाया: अर्थगौरवं विषये परिचयं प्राप्स्यति । इन्द्रियाणि, करणानि,	4	15	20
02	पञ्चभूतानि, षाट्कौशिकशरीरम्, सूक्ष्मशरीरम्	भूतानि लक्षणं, विपर्ययभेदानादञ्च प्रत्यास्मरणं वर्गीकरणच करिष्यति ।	4	15	20
03	भावाः, प्रकृतिलयः, प्रत्ययसर्गः तुष्टयः,	सर्गस्वरूपस्य भेदस्य च परिचयं प्राप्स्यति | इन्द्रियवधस्य वर्णनम् एवं व्याख्यां कर्तुं प्रभवति ।	4	15	20
04	सिद्धयः, लिङ्गशरीरम्, सर्गनिरूपणम्	बुद्धिवधस्य वर्णनम् एवं व्याख्यां करिष्यति । लेखन-वक्तृत्व- प्रस्तुतीकरणकलासु अभिवृद्धिम् अनुभविष्यति ।	4	15	20

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रियसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रियविश्वविद्यालयः)

सङ्कायःदर्शनम् विभागः साङ्ख्ययोग:

कक्षा आचार्य: सत्रम् द्वितीय: पत्रम् नवम्

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगम-परिणामः (Learning Outcome)	क्रेडिट	घण्टाः	अङ्काः
01	योगलक्षणम्, वृत्तयः, सम्प्रज्ञातासम्प्रज्ञातसमाधिः	सर्गस्वरूपस्य भेदस्य च परिचयं प्राप्स्यति | सम्प्रज्ञातासम्प्रज्ञातसमाधिः	4	15	20
02	ईश्वरस्वरूपविचारः, कैवल्यस्वरूपम्, योगसाधनानि	*संयमस्वरूपं, भूतजय:, चित्तस्यपरशरीरावेश:, कैवल्यस्वरूपं, वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति ।	4	15	20
03	क्रियायोगः तत्फलञ्च, अष्टाङ्गयोगस्वरूपम् योगसिद्धिनिरूपणम्	*बहिरङ्गनिर्बीजस्य भेदस्य च प्रत्यास्मरणं, वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति ।	4	15	20
04	आत्मसाक्षात्काररूपसिद्धिः, सिद्धिप्रकार: कैवल्यादिनिरूपणम्	अधीतविषयाणां वर्णनम् एवं व्याख्यां करिष्यति । लेखन-वक्तृत्व- प्रस्तुतीकरणकलासु अभिवृद्धिम् अनुभविष्यति |	4	15	20

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रियसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रियविश्वविद्यालयः)

सङ्कायः दर्शनम् विभागः साङ्ख्ययोग:

कक्षा आचार्य: सत्रम् द्वितीय: पत्रम् दशम:

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगम-परिणामः (Learning Outcome)	क्रेडिट	घण्टाः	अङ्काः
01	वेदान्तशास्त्रपरिचयः	ब्रह्मसूत्रग्रन्थस्य विषये सम्यक ज्ञानं प्राप्स्यति । सूत्राणां प्रत्यास्मरणं कर्तुं प्रभवति ।	4	15	20
02	प्रथमसूत्रम् (अथातो ब्रह्मजिज्ञासा)	अस्पष्टजीवादिलङ्गकवेदान्तवाक्यानां. स्पष्टजीवादिलिङ्गकवेदान्तवाक्यानां समीक्षणम् एवं विश्लेषणञ्च कर्तुं प्रभवति ।	4	15	20
03	द्वितीयसूत्रम् (जन्माद्यस्य यतः)	स्पष्टतरजीवादिलिङ्गकवेदान्तवाक्यानाम् अधिकरणविचारितानाम् समीक्षणम् एवं विश्लेषणञ्च कर्तुं प्रभवति ।	4	15	20
04	तृतीयसूत्रम् (शास्त्रयोनित्वात्)	लेखन-वक्तृत्व- प्रस्तुतीकरणकलात् अभिवृद्धिम् अनुभविष्यति ।	4	15	20

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रियसंस्कृतविश्वविद्यालयः
(केन्द्रियविश्वविद्यालयः)

सङ्कायः दर्शनम् विभागःसाङ्ख्ययोग:

कक्षा आचार्य: सत्रम् तृतीय: पत्रम् एकादश:

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगम-परिणामः (Learning Outcome)	क्रेडिट	घण्टाः	अङ्काः
01	योगशास्त्रारम्भः, योगलक्षणं फलञ्च	ग्रन्थकर्तुः आचार्य: वाचस्पति मिश्रस्य व्यक्तित्वस्य एवं कृतित्वस्य च परिचयं प्राप्स्यति |	4	15	20
02	चितवृत्तयः, योगोपायः, अभ्यासवैराग्यम्	मूलभूतप्रमाणानाम् तस्य भेदस्य च प्रत्यास्मरणं, वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति ।	4	15	20
03	सम्प्रज्ञातासम्प्रज्ञातसमाधिः, समाधिसिद्धिः, ईश्वरप्रणिधानम्	योगस्वरूपं, समाधिसिद्धिः, वृत्तय:निरूपणम्, न वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति ।	4	15	20
04	ईश्वरनिरूपणम्, योगान्तरायाः, चित्तपरिकर्म, चतुर्विधसमापत्तिवर्णनम्	ईश्वरनिरूपणम्, निरोधस्वरूपं, वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति ।	4	15	20

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रियसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रियविश्वविद्यालयः)

सङ्कायःदर्शनम् विभागःसाङ्ख्ययोग:

कक्षा आचार्य: सत्रम् तृतीय: पत्रम् द्वादश:

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगम-परिणामः (Learning Outcome)	क्रेडिट	घण्टाः	अङ्काः
01	क्रियायोगः, क्लेशवर्णनम्, क्लेशनिवारणम्,कर्माशयभेदाः,	*यमस्वरूपं,नियमस्वरूपं, अहिन्सासिद्धिः, वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति।	4	15	20
02	कर्मफलसिद्वान्तः, दुःखवादविवेचनम्, हेयनिरूपणम्,हेयहेतुनिरूपणम्, दृश्यस्वरूपनिरूपणम्	आसननिरूपणम्, क्लेशस्वरूपं, वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति।	4	15	20
03	द्रष्टास्वरूपनिरूपणम्, दृश्यस्य नित्यता,प्रकृतिपुरुषसंयोगः,हानस्वरूपः, हानोमायः	अधीतविषयाणां वर्णनम् एवं व्याख्यां करिष्यति। योगस्य अष्टाङ्गानाम् भेदस्य च प्रत्यास्मरणं, वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति।	4	15	20
04	अष्टाङ्गयोग: ,यमनियमानां स्वरुपं तत्फलं च	लेखन-वक्तृत्व- प्रस्तुतीकरणकलासु अभिवृद्धिम् अनुभविष्यति। अष्टाङ्गयोग: ,यमनियमानां स्वरुपं ज्ञास्यति।	4	15	20

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रियसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रियविश्वविद्यालयः)

सङ्कायःदर्शनम् विभागःसाङ्ख्ययोग:

कक्षा आचार्य: सत्रम् तृतीय: पत्रम् त्रयोदश:

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगम-परिणामः (Learning Outcome)	क्रेडिट	घण्टाः	अङ्काः
01	पञ्चविंशतितत्वानि, त्रीणिप्रमाणानि, परमपुरुषार्थः	सांख्यप्रवचनभाष्यस्य प्राचीनता अर्थगौरवं च विषये परिचयं प्राप्स्यति । प्रत्यक्षानुमानशब्दप्रमाणानां लक्षणं, अनुपलब्धिभेदानादञ्च प्रत्यास्मरणं वर्गीकरणच करिष्यति ।	4	15	20
02	कार्यकारणवादः परिणामवादः, सत्कार्यवादः	सत्कार्यवादस्य वर्णनम् एवं व्याख्यां कर्तुं प्रभवति ।	4	15	20
03	गुणाः, प्रकृतिः पुरुषस्वरूपम्, पञ्चमहाभूतानि, अहंकारस्वरूपम्	व्यक्ताव्यक्त स्वरूपस्य भेदस्य च परिचयं प्राप्स्यति | पञ्चमहाभूतानि, अहंकारस्वरूपम् च ज्ञास्यति |	4	15	20
04	महद्स्वरूपम्, करणम्, सूक्ष्मशरीरम्, सृष्टिः	सृष्टिक्रमस्य वर्णनम् एवं व्याख्यां करिष्यति । महद्स्वरूपम्, करणम्, सूक्ष्मशरीरम् च ज्ञास्यति |	4	15	20

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रियसंस्कृतविश्वविद्यालयः
(केन्द्रियविश्वविद्यालयः)

सङ्कायः दर्शनम् | विभागः साङ्ख्ययोग:

कक्षा आचार्य: | सत्रम् तृतीय: | पत्रम् चतुर्दशः

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगम-परिणामः (Learning Outcome)	क्रेडिट	घण्टाः	अङ्काः
01	सांख्ययोगस्येतिहासः, सांख्यशास्त्रीया परम्परा च	व्यापकस्तरे साङ्ख्ययोगसिद्धान्तानां परिज्ञानं करिष्यन्ति।	4	15	20
02	योगशास्त्रस्येतिहासः,	प्रत्यक्षानुमानशब्दप्रमाणानां लक्षणं, अनुपलब्धिभेदानादञ्च प्रत्यास्मरणं वर्गीकरणच करिष्यति।	4	15	20
03	योगशास्त्रस्य परम्परा	सत्कार्यवादस्य वर्णनम् एवं व्याख्यां कर्तुं प्रभवति। सृष्टिक्रमस्य वर्णनम् एवं व्याख्यां करिष्यति।	4	15	20
04	आचार्यानां परम्परा,वर्तमाने साङ्ख्ययोगस्योपादेयता च	आचार्यानां परम्पराम् ज्ञास्यति। साङ्ख्ययोगस्योपादेयता विषये ज्ञास्यति।			

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रियसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रियविश्वविद्यालयः)

सङ्कायः दर्शनम् विभागः साङ्ख्ययोग:

कक्षा आचार्य: सत्रम् तृतीय: पत्रम् पञ्चदश:

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगम-परिणामः (Learning Outcome)	क्रेडिट	घण्टाः	अङ्काः
01	प्रथमोपदेशः	ग्रन्थकर्तुः आचार्य: श्रीगोरक्षनाथ: व्यक्तित्वस्य एवं कृतित्वस्य च परिचयं प्राप्स्यति		4	15	20
02	द्वितीयोपदेशः	पिण्डोत्पत्तिः, पिण्डविचारः, पिण्डसंवित्तिः, वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति ।	4	15	20
03	तृतीयोपदेशः	*पिण्डाधारः, पिण्डपदसमरसकरणम्, प्रत्यास्मरणं, वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति ।	4	15	20
04	चतुर्थोपदेशः	अवधूतयोगिलक्षणम् प्रत्यास्मरणं, वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति ।	4	15	20

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रियसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रियविश्वविद्यालयः)

सङ्कायः दर्शनम् विभागःसाङ्ख्ययोग:

कक्षा आचार्य: सत्रम् चतुर्थ: पत्रम् षोडश:

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगम-परिणामः (Learning Outcome)	क्रेडिट	घण्टाः	अङ्काः
01	धारणाध्यानसमाधिवर्णनम्, संयमस्य अन्तरङ्गत्वम्	ग्रन्थकर्तुः आचार्य: वाचस्पति मिश्रस्य व्यक्तित्वस्य एवं कृतित्वस्य च परिचयं प्राप्स्यति		4	15	20
02	विविधचितपरिणामः, धर्मलक्षणावस्थापरिणामः, धर्मिस्वरूपम्	संयमस्वरूपं, चित्तस्यपरशरीरावेश: वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति ।	4	15	20
03	परिणामक्रमः, संयमस्य सिद्धयः, महाविदेहावृत्तिः	बहिरङ्गनिर्बीजस्य भेदस्य प्रत्यास्मरणं, वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति ।	4	15	20
04	भूतजय: सिद्धयश्च, विवेकज्ञाननिरूपणम्	भूतजय: सिद्धयश्च, विषये ज्ञास्यति | विवेकज्ञाननिरूपणम् कर्तुं प्रभवति ।			

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रियसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रियविश्वविद्यालयः)

सङ्कायःदर्शनम् — विभागः साङ्ख्ययोग:

कक्षा आचार्य: — सत्रम् चतुर्थ: — पत्रम् सप्तादश:

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगम-परिणामः (Learning Outcome)	क्रेडिट	घण्टाः	अङ्काः
01	पञ्चविधसिद्धयः, जात्यन्तरपरिणामः, निर्माणचित्तम्	ग्रन्थकर्तुः आचार्य: वाचस्पति मिश्रस्य भाषा एवं अर्थगौरवम् च परिचयं प्राप्स्यति | अधीतविषयाणां वर्णनम् एवं व्याख्यां करिष्यति ।	4	15	20
02	चतुर्विधकर्माणि, वाह्यपदार्थानां सत्ता	सिद्धयस्वरूपं, समाधिसिद्धिः, क्लेशकर्मनिवृत्तिः निरूपणम् कर्तुं प्रभवति ।	4	15	20
03	पुरुषचित्तद्रष्टृत्वम्, जीवन्मुक्तस्य मनोवृत्तिः	कर्म भेदस्य प्रत्यास्मरणं, वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति ।	4	15	20
04	धर्ममेघसमाधिः, परिणामक्रमसमाप्तिः कैवल्यस्वरूपम्	धर्ममेघसमाधिस्वरूपं, वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति ।	4	15	20

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रियसंस्कृतविश्वविद्यालयः
(केन्द्रियविश्वविद्यालयः)

सङ्कायःदर्शनम् विभागःसाङ्ख्ययोग:

कक्षा आचार्य: सत्रम् चतुर्थ: पत्रम् अष्टादश:

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगम-परिणामः (Learning Outcome)	क्रेडिट	घण्टाः	अङ्काः
01	सांख्ययोगस्वरूपम्, क्षात्रकर्म, स्थितप्रज्ञलक्षणम्	श्रीमद्भगवद्गीताया: महत्वं वैशिष्ट्यं च परिचयं प्राप्स्यति | साङ्ख्ययोगस्वरुपं वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति ।	4	15	20
02	स्थितप्रज्ञस्य महिमा ज्ञानकर्मणोः श्रेष्ठत्वम्, यज्ञस्वरूपम्	अधीतविषयाणां वर्णनम् एवं व्याख्यां करिष्यति ।	4	15	20
03	ज्ञानिनऽज्ञानिनो लक्षणम्, कामस्य निरोधोपायः, ज्ञानकर्मसन्यासयोगस्वरूपम्, कर्मयोगस्वरूपम्	ज्ञानकर्मसन्यासयोगस्य प्रत्यास्मरणं, वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति । कर्मयोगस्वरुपं वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति ।	4	15	20
04	योगिनः महत्त्वम्, फलानुरूपं यज्ञस्य स्वरूपम्, ज्ञानस्य महिमा, कर्मयोगस्वरूपम्	अधीतशल्लोकानां प्रत्यास्मरणं कर्तुं प्रभवति । लेखन-वक्तृत्व- प्रस्तुतीकरणकलासु अभिवृद्धिम् अनुभविष्यति |	4	15	20

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रियसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रियविश्वविद्यालयः)

सङ्कायःदर्शनम् विभागः साङ्ख्ययोग:

कक्षा आचार्य: सत्रम् चतुर्थ: पत्रम् एकोनविन्शति:

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगम-परिणामः (Learning Outcome)	क्रेडिट	घण्टाः	अङ्काः
01	प्रकृतिस्वरूपम्, पुरुषस्वरूपम्	व्यापकस्तरे साङ्ख्ययोगसिद्धान्तानां परिज्ञानं करिष्यन्ति	4	15	20
02	सृष्टिक्रमः, गुणस्वरूपम्, सत्कार्यवादः	सत्कार्यवादस्य वर्णनम् एवं व्याख्यां कर्तुं प्रभवति ।	4	15	20
03	मुक्तिस्वरूपम्, पञ्चवृत्तयः ईश्वरस्वरूपम्, क्रियायोगः	साङ्ख्ययोगविषये परामर्श प्रदातुं समर्थाः भविष्यन्ति।	4	15	20
04	अष्टाङ्गयोग:	साङ्ख्ययोगविषयाणां तार्किकदृष्ट्या वैज्ञानिकदृष्ट्या च समालोचनात्मक चिन्तनं कर्तुं सक्षमा:भविष्यन्ति । समस्यानां समाधाने, विश्लेषणे च समर्था भविष्यन्तिः ।	4	15	20

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रियसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रियविश्वविद्यालयः)

सङ्कायःदर्शनम्   विभागः साङ्ख्ययोग:

कक्षा आचार्य :   सत्रम् चतुर्थ: पत्रम् विन्शति:

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगम-परिणामः (Learning Outcome)	क्रेडिट	घण्टाः	अङ्काः
01	सांख्याचार्याणां परम्परा परिचयश्च।	*मन्त्रयोग:, लययोग: प्रत्यास्मरणं, वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति । लेखन-वक्तृत्व- प्रस्तुतीकरणकलासु अभिवृद्धिम् अनुभविष्यति |	4	15	20
02	श्रीमद्भागवते तृतीयस्कन्धे देवहुतिकर्दमसंवादे सांख्यतत्त्वविमर्शः।	हठयोग:, राजयोग: च स्वरूपं वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति ।	4	15	20
03	योगाचार्याणां परम्परा परिचयश्च।	अधीतशल्लोकानां प्रत्यास्मरणं कर्तुं प्रभवति । योगाचार्याणां परम्पराम् ज्ञास्यति |	4	15	20
04	योगशास्त्रे षट्चक्रनिरूपणम्।	यम:, नियम:,आसन, प्राणायाम: वर्णनम् एवं व्याख्यां करिष्यति । षट्चक्रनिरूपणम् कर्तुं प्रभवति ।	4	15	20